

Nr 828

Av herr Svanström och herr Olsson, Ernst, om utredning angående företagsdemokratin.

Frågan om företagsdemokrati har mer och mer trätt i förgrunden. De numera ofta förekommande tämligen omfattande s. k. vilda strejkerna synes i många fall vara orsakade av vantrivsel till följd av besvärande arbetsmiljö, den olika behandlingen av tjänstemän och arbetare och det stora avståndet mellan företagsledning och »mannen på verkstadsgolvet». Vid familjeföretag och mindre företag är måhända kontaktmöjligheterna mellan ledning och anställda bättre, men svårigheterna synes öka i takt med företagets storlek. Man trodde väl att de statliga företagen med de nuvarande makthavarna skulle framstå som höga föredömen då det gällde företagsdemokrati, men så tycks inte vara fallet. Vidare vore man väl benägen att tro att Sverige skulle vara ett föregångsland på det här området, men tydligen har bl. a. vårt grannland Norge och det fjärran belägna Japan var på sitt håll hunnit längre. I Norge har man haft goda erfarenheter av s. k. självstyrande grupper, och i Japan tycks solidariteten till det egna företaget på många håll skapa former av familjesammanhållning med det företag där man jobbar.

För vår del har hittills dessa problem tacklats enbart genom avtal bl. a. om inrättande av samarbetsnämnder med vissa bestämda uppgifter. Fråga om att beträda lagstiftningsvägen i detta sammanhang har väl ännu inte på allvar prövats. Vi tror emellertid att den saken snarligen bör aktualiseras. Riksdagen borde redan nu föranstalta om en förutsättningslös utredning omkring dessa frågor för hela näringslivet. I väntan på resultatet av denna utredning kunde riksdagen föranstalta om försöksverksamhet vid de statliga företagen. Därvid kunde exempelvis provas en vidgad funktion för företagsnämnderna, som skulle få beslutsrätt i vissa frågor, såsom arbetsmiljö, arbetssociala frågor, arbetsskydd och liknande. Viss andel av företagets vinst skulle t. ex. kunna ställas till företagsnämndernas disposition för dessa ändamål. Försöksverksamhet med självstyrande grupper som underlättar slopandet av ackordssystemet och arbetsövervakningen kunde också få beslutas av företagsnämnden.

Med hänvisning till det anförda föreslås,

att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl.

Maj:t hemställa om en förutsättningslös parlamentarisk utredning om olika former av företagsdemokrati.

Stockholm den 28 januari 1970

Ivan Svanström (cp)

Ernst W. Olsson (cp)

Nr 829

Av herr Wallmark och herr Larsson, Lars, om ökad service åt riksdagens ledamöter.

(Lika lydande med motion nr 959 i Andra kammaren)

Stockholm den 28 januari 1970

Gunnar Wallmark (m)

Lars Larsson (s)
